

ЛИТВИН Андрій

Курсант,

Київський інститут Національної гвардії України

Науковий керівник:

АТАМАНЕНКО Ігор.

Старший викладач,

Київський інститут Національної гвардії України

РОЗРОБКА ТА ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОГРАФІКИ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ З ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ

Стрімкий розвиток цифрових технологій та мультимедійних засобів спричинив істотні зміни в системі військової освіти, що вимагає впровадження інноваційних інструментів подання навчальної інформації. Одним із таких інструментів є інфографіка — спосіб візуальної репрезентації даних, який поєднує графічні елементи, структурні схеми, моделі, позначення та текстові блоки з метою підвищення ефективності засвоєння матеріалу. Для дисципліни «Вогнева підготовка» використання інфографіки має особливе значення, адже формування стрілецьких навичок вимагає не лише опанування великого масиву нормативної та технічної інформації, а й швидкого відтворення алгоритмів дій у стресових або змінених бойових умовах.

Інфографіка у навчальному процесі дозволяє оптимізувати подання складних понять, таких як конструкція та принцип роботи стрілецької зброї, механізми впливу зовнішніх факторів на балістику, правила безпечного поводження зі зброєю, порядок виконання нормативів стрільб, а також етапи підготовки до відкриття вогню. Завдяки структурованому візуальному поданню інформації курсанти здатні швидше і точніше встановлювати логічні зв'язки між елементами стрілецького процесу, що особливо важливо під час виконання вправ у стислі терміни.

Дослідження у сфері навчальної візуалізації свідчать, що графічні матеріали суттєво зменшують когнітивне навантаження і сприяють переходу

інформації до довготривалої пам'яті (Clark & Lyons, 2016). Це означає, що інфографіка не лише полегшує моментальне сприйняття, а й підсилює здатність курсантів відтворювати алгоритми у реальних бойових умовах.

Окрему важливість мають інфографічні матеріали, що відображають алгоритми дій у стандартних та ускладнених умовах. Наприклад, схеми роботи автоматики зброї, графічні інструкції щодо перевірки каналу ствола, послідовність усунення затримок при стрільбі, принципи вибору позиції, порядок контролю сектора та застосування прицільних пристроїв. Такі матеріали дозволяють курсантам не просто запам'ятати текст інструкції, а сформувати візуально-процесуальну модель, що активується швидше та надійніше порівняно з вербальним запам'ятовуванням.

Застосування інфографіки у вогневій підготовці також підсилює стандартизацію та уніфікацію навчального процесу. У практиці підготовки військовослужбовців НАТО візуальні матеріали використовуються як обов'язковий компонент навчання, оскільки вони забезпечують однаковість трактування інструкцій та рівень розуміння між інструкторами і підрозділами (NATO Training Mission, 2019). Подібні підходи дозволяють уникати методичних розбіжностей, які часто виникають через різні стилі викладання або інтерпретації правил. Інфографіка у цьому контексті є своєрідним «еталоном», що фіксує оптимальний спосіб виконання дій та забезпечує загальну узгодженість підготовки.

Інтеграція інфографіки з мультимедійними тренажерами відкриває додаткові можливості. Поєднання статичних графічних моделей із симуляційним середовищем дозволяє курсантам швидко переходити від візуального розуміння алгоритму до його відпрацювання у віртуальних ситуаціях. Такий підхід відповідає концепції когнітивного навантаження (Sweller et al., 2011), згідно з якою навчальні матеріали повинні мінімізувати зайві елементи та одночасно забезпечувати достатню кількість інформації для формування навички.

У навчанні вогневій підготовці ефективними є такі види інфографіки: структурні схеми вузлів зброї, процедурні алгоритми, карти рішень, моделі

траєкторій, таблиці порівняння боєприпасів, графічні схеми мішеневого середовища, схемні моделі позиціонування стрільця. Їх можна використовувати у вигляді друкованих плакатів, кишенькових карток, інтерактивних слайдів та елементів електронних курсів.

Таким чином, розробка та застосування інфографіки у процесі вогневої підготовки курсантів є важливим напрямом модернізації військової освіти. Інфографіка забезпечує чіткість, структурованість і доступність складної інформації, сприяє підвищенню якості формування стрілецьких навичок, зменшує когнітивне навантаження та стандартизує навчальний процес.

Список використаних джерел:

1. Clark, R. C., & Lyons, C. (2016). *Graphics for learning*. Wiley.
2. Kress, G., & Van Leeuwen, T. (2021). *Reading images*. Routledge.
3. Liu, Q., Tong, Y., & Yang, L. (2021). *Educational Psychology Review*.
4. NATO Training Mission. (2019). *Visual-based training concepts*. Sweller, J., Ayres, P., & Kalyuga, S. (2011). *Cognitive load theory*.
5. Tufte, E. (2006). *Beautiful evidence*.
6. Williams, R., & Karjalainen, J. (2020). *Journal of Military Learning*.
7. Согорін А.А., Бірюков О.І. Сучасні технології НАТО у вогневій підготовці. «Національні інтереси України»: науково-практичний журнал. № 7(12) 2025. С. 260-270. DOI: 10.52058/3041-1793-2025-7(12)-260-269
8. Согорін А.А., Атаманенко І.О. Стандарти НАТО в формуванні вогневої компетентності курсантів вищих військових навчальних закладів в Україні. «Національні інтереси України»: науково-практичний журнал. № 8(13) 2025. С. 328-336. [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-8\(13\)-328-336](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-8(13)-328-336)
9. Согорін А.А., Бірук А.І., Ніконенко І.М., Перспективи використання штучного інтелекту у вогневій підготовці курсантів. «Національні інтереси України»: науково-практичний журнал. № 9(14) 2025. С. 425-439. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-9\(14\)-425-439](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-9(14)-425-439)